

Základní škola Zlín, Dřevnická 1790, příspěvková organizace

Dřevnická 1790, 760 01 Zlín

zsdrevnicka@zsdrevnicka.cz

tel. 577 210 204

Krizový plán školy

2025/2026

Zpracovala: Mgr. Šárka Trllová (školní metodik prevence)

Krizový plán školy je otevřený dokument, který může být v průběhu školního roku ověřován, doplňován a upravován.

Krizový plán školy

Cílem krizového plánu školy je eliminovat případně minimalizovat důsledky rizikového chování, ke kterému dojde ve školním prostředí. Je pomocným manuálem pro všechny pedagogické pracovníky. V krizovém plánu jsou popsány postupy, kterými se pedagogičtí pracovníci řídí v případě, kdy tyto situace nastanou. Plán vychází z dlouhodobé školní preventivní strategie a je provázán s preventivním programem školy a školním programem proti šikanování, který se individuálně věnuje odhalení a řešení šikany.

Obsah

1. Alkohol.....	5
a) Postup při zjištění konzumace alkoholu žákem:	5
b) Postup při nálezů alkoholu ve škole:	5
c) Postup při zadržení alkoholu u žáka:	6
d) Chování žáka vede k podezření, že je pod vlivem alkoholu:	6
2. Omamné a psychotropní látky (OPL).....	6
a) Konzumace OPL ve škole:	7
b) Distribuce OPL ve škole:	7
c) Nález OPL v prostorách školy:	8
d) Nález u některého žáka:	8
e) Postup při podezření, že žák má u sebe OPL:	9
f) Chování žáka vede k podezření, že je pod vlivem OPL:	9
3. Syndrom týraného dítěte	10
Změny v chování dítěte – mohou sledovat všichni pedagogové:	10
Známky na těle dítěte – může sledovat nečastěji učitel tělesné výchovy:	11
Některé známky zanedbávání:	11
Postup při podezření, že dítě je týráno:	11
Jak řešit sexuální zneužívání:	12
Méně časté formy CAN:	13
4. Konzumace tabákových výrobků.....	14
5. Krádeže	14
Jak postupovat při krádeži nahlášené žákem	14
6. Záškoláctví	15
7. Sebepoškozování	16
Jak postupovat při důvodném podezření, že se dítě sebepoškozuje:	17
8. Nová náboženská hnutí	17
9. Kyberšikana	19
Doporučený postup:	20
10. Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS	21
Prevence vzniku problémových situací u žáků s PAS a poruchou chování:	21
Prevence vzniku problémových situací:	21
Doporučený postup v případě, kdy problémová situace nastala:	22

Vysvělivky:

TU (třídní učitel), ŠMP (školní metodik prevence), VP (výchovný poradce), ŠSPg (školní speciální pedagog), ŠPP (školní poradenské pracoviště), OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí), KPPP (Krajská pedagogicko – psychologická poradna), AP (asistent pedagoga)

Krizový plán školy v případě vzniku agresivního nebo autoagresivního chování u žáků s PAS a poruchou chování:.....	22
Postup školy v případě agresivního chování žáka:	22
Záznamový arch (příloha):.....	25

Vysvělivky:

TU (třídní učitel), ŠMP (školní metodik prevence), VP (výchovný poradce), ŠSPg (školní speciální pedagog), ŠPP (školní poradenské pracoviště), OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí), KPPP (Krajská pedagogicko – psychologická poradna), AP (asistent pedagoga)

1. Alkohol

V prostorách školy v době vyučování a na všech akcích pořádaných školou je zákaz konzumace alkoholu. Podávání alkoholu osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

a) Postup při zjištění konzumace alkoholu žákem:

1. Při přistižení žáka je nutné mu okamžitě zabránit v další konzumaci a neprodleně o této skutečnosti informovat vedení školy.
2. Alkohol je třeba zajistit, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník posoudí aktuální zdravotní stav žáka.
4. Při podezření, že je žák ohrožen na zdraví a životě, pedagogický pracovník okamžitě volá **Zdravotnickou záchrannou službu – 155** a současně kontaktuje zákonného zástupce.
5. V případě agresivního chování pod vlivem alkoholu, kdy žák ohrožuje své okolí i sám sebe, pedagogický pracovník okamžitě volá opět **Zdravotnickou záchrannou službu – 155** popř. **Policii ČR – 158** a současně kontaktuje zákonného zástupce. Poté je nutné sepsat zápis o celé události, kdy je nutno s pomocí svědků co nejpečlivěji situaci zmapovat (co se stalo, komu, kdo byl účastníkem, odkud, od koho a v jakém množství se alkohol ve škole objevil).
6. Jestliže toto nebezpečí nehrozí, sepíše stručný záznam se dvěma svědky i s vyjádřením žáka (odkud, od koho a v jakém množství alkohol získal) a kontaktuje zákonného zástupce.
7. **V případě nedostupnosti zákonného zástupce** vyrozumí škola OSPOD (pondělí a středa – asistentky - **577 630 801**) a požádá o další pokyny nebo kontaktuje Obvodní oddělení Zlín Policie ČR – **974 666 655**.
8. Škola o situaci informuje OSPOD v každém případě, protože tím plní oznamovací povinnost. Zápis o události bude k tomuto oznámení přiložen.
9. Z konzumace alkoholu ve škole budou vyvozena příslušná kázeňská opatření, o kterých rozhodne ředitel školy na základě mimořádného jednání pedagogické rady.
10. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
11. Obdobný postup volí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu.

b) Postup při nálezů alkoholu ve škole:

Vysvělivky:

TU (třídní učitel), ŠMP (školní metodik prevence), VP (výchovný poradce), ŠSPg (školní speciální pedagog), ŠPP (školní poradenské pracoviště), OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí), KPPP (Krajská pedagogicko – psychologická poradna), AP (asistent pedagoga)

1. Tekutina není podrobována žádnému testu ke zjištění složení.
2. Nález je ihned oznámen vedení školy, kde se uloží pro případ usvědčujícího důkazu.
3. Příslušný pedagogický pracovník sepíše stručný záznam o události (uložen v dokumentaci ŠMP)

c) Postup při zadržení alkoholu u žáka:

1. Tekutina není podrobována žádnému testu ke zjištění složení.
2. Nález je oznámen vedení školy.
3. Příslušný vyučující sepíše záznam s vyjádřením žáka (datum, místo, čas, jméno a **podpis** žáka). V případě, že žák odmítá podepsat, uvede se tato skutečnost do zápisu. U zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce, výchovný poradce nebo jiný člen ŠPP.
4. Pracovník provede vyrozumění zákonného zástupce, a v případě **opakování škola splní ohlašovací povinnost k OSPOD.**
5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné směsi, předá pracovník školy tekutinu přivolanému lékaři.

d) Chování žáka vede k podezření, že je pod vlivem alkoholu:

V případě podezřelého (nestandardního) chování žáka je o této skutečnosti informováno vedení školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, v jeho nepřítomnosti školní speciální pedagog a současně zákonný zástupce žáka, který je vyzván, aby se dostavil do školy a žáka z vyučování odvedl. O události je proveden zápis – kdo, z které třídy, kdy a konkrétně v čem je chování jiné než obvykle, kdo zápis provedl, datum a podpis.

V případě, že chování žáka bylo natolik nestandardní, že pedagogický pracovník usoudí, že by žák byl v ohrožení života nebo jeho chování bylo natolik agresivní, že by ohrožoval sám sebe nebo své okolí, **postupuje pedagogický pracovník podle odstavce a) bod 4 a 5 popř. bod 7.**

2. Omamné a psychotropní látky (OPL)

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření a propagace OPL, bez ohledu na věk a prostředí, kde k takovým činům dochází. Stejně tak je zakázáno navádění k užívání těchto látek. Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá

trestný čin nedovolené výroby a držení OPL, se sám vystavuje trestnímu stíhání, pokud vše neoznámí Policii ČR.

a) Konzumace OPL ve škole:

1. Je-li žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v rámci akcí školou pořádaných, je nutné mu v další konzumaci okamžitě zabránit a o této skutečnosti informovat vedení školy.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník posoudí aktuální zdravotní stav žáka.
4. Při podezření, že je žák ohrožen na zdraví a životě, pedagogický pracovník okamžitě volá **Zdravotnickou záchrannou službu – 155** a současně kontaktuje zákonného zástupce.
5. V případě agresivního chování pod vlivem OPL, kdy žák ohrožuje své okolí i sám sebe, pedagogický pracovník okamžitě volá opět **Zdravotnickou záchrannou službu – 155** popř. **Policii ČR – 158** a současně kontaktuje zákonného zástupce. Poté je nutné sepsat zápis o celé události, kdy je nutno s pomocí svědků co nejpečlivěji situaci zmapovat (co se stalo, komu, kdo byl účastníkem, odkud, od koho a v jakém množství se omamné psychotropní látky ve škole objevily).
6. Jestliže toto nebezpečí nehrozí, sepiše stručný záznam se dvěma svědky i s vyjádřením žáka (odkud, od koho látku získal) a kontaktuje zákonného zástupce.
7. **V případě nedostupnosti zákonného zástupce** vyrozumí škola OSPOD (pondělí a středa – asistentky - **577 630 801**) a požádá o další pokyny nebo kontaktuje Obvodní oddělení Zlín Policie ČR – **974 666 655**.
8. Škola o situaci informuje OSPOD v každém případě, protože tím plní oznamovací povinnost. Zápis o události bude k tomuto oznámení přiložen.
9. Z konzumace OPL ve škole budou vyvozena příslušná kázeňská opatření, o kterých rozhodne ředitel školy.
10. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání OPL.
11. Obdobný přístup volí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem omamných a psychotropních látek.

b) Distribuce OPL ve škole:

Distribuce OPL je považována za protiprávní jednání, může být kvalifikována jako trestný čin, množství látky není rozhodující. Přechovávání OPL je také protiprávní

jednání, může být kvalifikováno jako přešůpek nebo v případě množství většího než malé jako trestný čin. Toto množství nemá žádný vliv na kázeňský postih stanovený školním řádem.

Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí škola o této skutečnosti vyzoomět:

1. **Policii ČR**
2. **Zákonného zástupce**
3. **OSPOD**

c) Nález OPL v prostorách školy:

1. Nalezená látka se nepodrobuje testům.
2. Pedagogický pracovník ihned informuje vedení školy.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka se vloží nalezený materiál do obálky, označí se datem, časem a místem nálezů, přelepí, orazítkuje a uschová na bezpečném místě v kanceláři vedení školy.
4. O nálezů škola vyzoomí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění látky.

d) Nález u některého žáka:

1. Zabavená látka se nepodrobuje testům a pracovník ihned informuje vedení školy.
2. Za přítomnosti dalšího pracovníka se vloží nalezený materiál do obálky, označí se datem, časem a místem nálezů, přelepí, orazítkuje a uschová na bezpečném místě v kanceláři vedení školy.
3. O nálezů se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka.
4. Zápis podepíší pedagogičtí pracovníci i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal).
5. Skutečnost, že žák odmítá zápis podepsat, se uvede do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen i ředitel školy nebo jeho zástupce (popřípadě výchovný poradce nebo jiný pracovník ŠPP).
6. O nálezů škola vyzoomí Policii ČR a současně informuje zákonného zástupce žáka.
7. V případě, že se látka našla u žáka, který se jí intoxikoval, předá se zajištěná látka přivolanému lékaři.

e) Postup při podezření, že žák má u sebe OPL:

Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, řešení spadá do kompetence Policie ČR.

1. Škola neprodleně vyrozumí Policii ČR, zkonzultuje postup a informuje zákonného zástupce žáka.
2. Žáka je třeba izolovat a do příjezdu policie ho mít pod dohledem.
3. Pracovníci školy v žádném případě nebudou provádět osobní prohlídku, a to ani prohlídku osobních věcí žáka.

f) Chování žáka vede k podezření, že je pod vlivem OPL:

V případě podezřelého (nestandardního) chování žáka je o této skutečnosti informováno vedení školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, v jeho nepřítomnosti školní speciální pedagog a současně zákonný zástupce žáka, který je vyzván, aby se dostavil do školy a žáka z vyučování odvedl. O události je proveden zápis – kdo, z které třídy, kdy a konkrétně v čem je chování jiné než obvykle, kdo zápis provedl, datum a podpis.

V případě, že chování žáka bylo natolik nestandardní, že pedagogický pracovník usoudí, že by žák byl v ohrožení života nebo jeho chování bylo natolik agresivní, že by ohrožoval sám sebe nebo své okolí, postupuje pedagogický pracovník podle odstavce a) bod 4. a 5. popř. bod 7.

Pro všechny případy dále platí:

1. Škola vyhotoví zápis průběhu celého případu (jeden obdrží rodiče, druhý zůstane uložen ve škole) a stanoví postup, jak zamezí případnému pobytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole.
2. Bude svolána mimořádná třídní schůzka zákonných zástupců, jejímž cílem je informovat o rizicích spojených s užíváním návykových látek, příznacích jejich požití u dětí a o postupu školy při výskytu takových případů. Rodiče budou seznámeni s plánem preventivních aktivit v rizikové třídě a vyzváni k úzké spolupráci při řešení rizikového chování. V rámci schůzky budou zákonní zástupci informováni o:
 - náplni práce a konzultačních hodinách školního metodika prevence a výchovného poradce,
 - skutečnosti, že přítomnost dítěte pod vlivem návykové látky ve škole je hrubým porušením školního řádu,
 - konkrétních sankcích, které z tohoto porušení vyplývají.

3. Žák, který prokazatelně užíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil školní řád, bude kázeňsky potrestán. O příslušném kázeňském opatření rozhodne ředitel školy.
4. Zákonní zástupci příslušného žáka jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením školního řádu, návrhem výchovného opatření. Škola doporučí zákonným zástupcům žáka specializovanou pomoc odborníků.
5. Škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky rodič + TU, ŠMP, VP, ŠSPg.
6. Žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky, a to nejen v areálu školy.
7. Třída, v níž se problém objevil, bude monitorována, budou s ní pracovat odborníci na primární i sekundární prevenci v rámci cíleného programu.

3. Syndrom týraného dítěte (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN – Child Abuse and Neglect))

Dítě nejčastěji poškozují jeho rodiče a další členové rodiny, pokud jsou k dítěti necitliví a bezohlední a pokud je podřizují nebo využívají k uspokojení vlastních potřeb.

Má nejčastěji tyto formy:

1. Fyzické týrání
2. Psychické týrání
3. Zanedbávání

Změny v chování dítěte – mohou sledovat všichni pedagogové:

- celková stísněnost a nezájem o dění kolem
- zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými
- úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob nebo v situaci, kdy je dítě s dospělým samo
- vyhýbání se školním a mimoškolním aktivitám
- náhlý výskyt agresivního chování ke spolužákům
- potíže se soustředěním a náhlé zhoršení prospěchu ve škole
- váhání s odchodem domů po vyučování
- neomluvené absence ve škole

Vysvělivky:

TU (třídní učitel), ŠMP (školní metodik prevence), VP (výchovný poradce), ŠSPg (školní speciální pedagog), ŠPP (školní poradenské pracoviště), OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí), KPPP (Krajská pedagogicko – psychologická poradna), AP (asistent pedagoga)

- sebepoškozování
- útěky z domova

Známky na těle dítěte – může sledovat nejčastěji učitel tělesné výchovy:

- opakovaná zranění včetně zlomenin
- hematomy
- řezné rány
- otoky částí těla, například rtů, tváří, zápěstí
- stopy po svazování
- otisky různých předmětů na těle
- natržení ucha
- otisky dlaně a prstů
- stopy po opaření nebo popálení cigaretou

Některé známky zanedbávání:

- trvalý hlad
- podvýživa
- slabá slovní zásoba
- zkažené zuby a časté záněty dásní
- špatná hygiena
- dítě není očkováno proti nemocem
- nedostatečné oblečení a obuv vzhledem k počasí
- nedostatek dohledu – dítě je večer doma samo, venku pobývá dlouho do tmy a bez dozoru apod.
- vyčerpanost, přepracovanost
- s dítětem se nikdo neučí, nezajímá se o jeho školní povinnosti
- výzvy k opuštění domácnosti

Postup při podezření, že dítě je týráno:

1. Pedagogický pracovník informuje o svém podezření vedení školy, VP, ŠMP a ŠSPg.
2. Vedení školy pověří pedagogického pracovníka (nejčastěji TU, ale není to podmínkou), který povede s žákem **rozhovor v soukromí** a pokusí se s ním navázat osobní kontakt.

3. Během rozhovoru se pedagog snaží citlivým způsobem získat odpovědi na otázky např., kde si způsobil modřiny atd.
4. Pokud je žák nedůvěřivý a nechce se s problémem svěřit, je možno mu předat kontakt na Linku bezpečí, kde může odborník dítě přimět k identifikaci nebo alespoň k tomu, aby se se svým problémem svěřilo osobě, které důvěřuje.
5. Dále je možné pozvat k diskrétnímu rozhovoru sourozence, případně kamarády.
6. **Rozhovor se zákonným zástupcem** by měl následovat, pokud pedagog nezjistí jiné příčiny žákova chování. Při rozhovoru se zákonným zástupcem upozorníme na nezvyklé chování nebo tělesné změny a necháme je, aby se k tomu vyjádřili. Po tomto rozhovoru je možnost, že nalezneme jinou příčinu změn v chování (např. šikanu).
7. Pokud se situace nezmění a pedagog má i nadále podezření na týrání žáka, kontaktuje OSPOD, popř. Policii ČR.

Jak řešit sexuální zneužívání:

Sexuální zneužívání – je každé nepřiměřené vystavení dítěte sexuálnímu činu nebo chování, které vede k uspokojování potřeb zneuživatele.

Pohlavní zneužívání je závažným trestným činem proti lidské důstojnosti, na který se vztahuje **povinnost překazit** jej (v souladu s trestním zákoníkem). Překazit znamená, že zabráníte páchání nebo dokončení takového jednání (oznámit orgánům činným v trestním řízení).

Dítě se mi svěří osobně

1. uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost
2. oznámit vedení školy a se situací seznámit co nejužší okruh dalších osob
3. pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo
4. komunikovat s dítětem – podrobnější vyšetřování nechat na školním speciálním pedagogovi a policii
5. vhodně dítěti sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii
6. **ohlásit na policii a OSPOD**
7. ocenit dítě, že za vámi přišlo a ujistit ho, že pro ně uděláte všechno, co je ve vašich silách
8. jestliže dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale od oznámení události vás to nesmí odradit – **ohlásit trestný čin je třeba vždy**

Zjistím to z nějaké školní ankety nebo dotazníku

Dítě se vyjadřuje někdy v náznacích a nejasně, proto je velmi důležité porozumět tomu, co vám vlastně říká. V každém případě s ním navažte o přestávce nebo po vyučování rozhovor, ale tak, abyste nebudili nežádoucí pozornost. Jestliže vám dítě potvrdí vaši domněnku, postupujte, jako když se vám dítě svěří osobně. Nevyslychejte ho a nepodsouvejte mu své názory, nechejte ho volně vyprávět.

Dozvíím se to od spolužáků nebo z jiných zdrojů

Nejprve přemýšlejte, jestli tomu nasvědčuje i vaše pozorování. Pokuste se s dítětem navázat rozhovor, ale do ničeho ho nenuťte. Prostředníkovi řekněte, že je důležité, aby za vámi přišlo zneužívané dítě samo. Nevyšetřujte a nijak nepátrejte. V případě nejistoty, oznamte věc orgánu sociálně-právní ochrany, který ji prošetří.

Dítě je obětí sexuálního napadení

Jestliže se stalo obětí napadení cestou do školy a útočníkem je neznámá osoba, potom urychleně **vše oznamte policii, zákonným zástupcům a orgánu sociálně-právní ochrany dětí**. Chovejte se pevně a jednoznačně a žáka neopouštějte až do příchodu zákonných zástupců, kterým ho osobně předáte.

Méně časté formy CAN:

1. Sekundární viktimizace – druhotné zraňování a vystavování dítěte nadbytečné psychické zátěži v průběhu vyšetřování. Dítě jako oběť trestného činu se stává obětí vyšetřování, protože je nuceno svou výpověď několikrát opakovat nebo dospělí na něj přenášejí svoji odpovědnost.

2. Münchhausenův syndrom – vzácná, ale závažná forma CAN. Dospělí (nejčastěji matky) předstírají nebo vytvářejí zdravotní potíže svého dítěte (podáváním škodlivých látek, manipulací s lékařskou dokumentací či odebranými vzorky). Kvůli nim vyhledávají lékařskou péči. Cílem je upoutání pozornosti a lítosti okolí, zbavení se odpovědnosti vůči škole nebo nechutí nastoupit do zaměstnání. Může končit i smrtí dítěte. Odhalit lze jen velmi obtížně. Častým signálem, že není vše v pořádku, je častá absence omlouvaná prostřednictvím většího množství lékařů různých specializací.

Pokud má pedagog jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení. Pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost orgánu sociálně právní ochrany dětí (OSPOD).

4. Konzumace tabákových výrobků

Ve vnitřních a vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby.

V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je nutné mu v další konzumaci zabránit.

1. Tabákový výrobek učitel či jiný pedagogický pracovník žákovi odebere a zajistí, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
2. O události je sepsán stručný zápis s vyjádřením žáka (odkud a od koho tabákový výrobek má), který založí ŠMP do své dokumentace.
3. Třídní učitel písemně informuje zákonného zástupce.
4. V závažných případech s ohledem na věk a chování žáka a pokud se chování opakuje, vyrozumí škola OSPOD.
5. Z konzumace tabákových výrobků škola vyvodí sankce stanovené školním řádem.

Tento postup platí i při používání elektronické cigarety, zahřívaného i bezdýmného tabáku.

5. Krádeže

Žákům je doporučeno nenosit do školy věci nesouvisející s výukou např. mobilní telefony. I přesto se nelze zprostit odpovědnosti za peníze či jiné předměty, které žáci do školy přinesou.

Jak postupovat při krádeži nahlášené žákem

1. O zjištění krádeži je neprodleně informováno vedení školy.
2. O události pořídí pedagog, který krádež vyšetřuje, záznam na základě výpovědi poškozeného.
3. Škola telefonicky ohlásí krádež zákonným zástupcům poškozeného žáka.
4. V případě, že je znám pachatel, preferujeme omluvu, vrácení odcizené věci nebo náhradu škody.
5. Zákonného zástupce pachatele informujeme až po důkladném vyšetření příčin, které dítě k takovému chování vedly (významnou polehčující okolností může být fakt, že dítě je ke krádeži nuceno někým, z koho má strach).

6. Škola celou záležitost předá příslušnému oddělení Policie ČR, pokud se jedná o škodu většího rozsahu (do výše 50 000Kč) nebo i když je škoda nikoliv nepatrná (do výše 5 000Kč), ale překonáním překážky byla naplněna skutková podstata trestného činu – vloupání.
7. Policii ČR se událost předává i v případě, že to žádají zákonní zástupci žáka (poučit zákonného zástupce postiženého žáka o této možnosti).
8. V případě, je-li znám pachatel nebo je-li toto chování opakované a opatření školy nemá očekávaný účinek, ohlásí vedení školy věc na OSPOD.
9. Ve všech případech škola vždy vyvodí důsledky vyplývající z porušení školního řádu.

6. Záškoláctví

Záškoláctvím se rozumí taková neomluvená absence žáka (i opakovaná), která je způsobena **úmyslně** žákem nebo osobami zodpovědnými za jeho výchovu, která trvá celý vyučovací den nebo jen část dne (některé vyučovací hodiny).

Žákovu nepřítomnost ve škole omlouvá zákonný zástupce, který je povinen podle zákona č 561/2004 Sb., §50 odst. 1 žáka omluvit osobně, telefonicky nebo e-mailem. Následně (nejpozději do 3 kalendářních dnů) musí zákonný zástupce omluvit absenci prostřednictvím elektronické omluvenky v systému Škola Online (jak je uvedeno ve Školním řádu – bod 6. Docházka do školy odst. 2).

Docházku žáků své třídy eviduje třídní učitel.

1. Má-li třídní učitel důvodné podezření na záškoláctví, informuje vedení školy, výchovného poradce a školního metodika prevence.
2. Stejnou pozornost je třeba věnovat zvýšené omluvené absenci a ověřovat její věrohodnost.
3. Třídní učitel vyloučí jiné možnosti žakovy nepřítomnosti ve škole (například šikanu).
4. Neomluvenou nepřítomnost **do 10** vyučovacích hodin řeší třídní učitel se zákonným zástupcem formou pohovoru, na který je zákonný zástupce pozván doporučeným dopisem. Projedná se důvod nepřítomnosti, způsob omlouvání a případné důsledky pokračující neomluvené absence.
5. Při počtu **od 10 do 25** neomluvených hodin svolá ředitel školy výchovnou komisi, kterou tvoří vedení školy, VP, ŠMP ŠSPg a zástupce OSPOD. Ta zákonného zástupce vyzve doporučeným dopisem k účasti na jednání výchovné komise.

6. V případě, že neomluvená absence žáka **přesáhne 25 hodin** nebo se záškoláctví opakuje, zašle ředitel školy oznámení OSPOD s příslušnou dokumentací:
 - a) kopie písemného pozvání zákonných zástupců žáka do školy
 - b) kopie zápisu z pohovoru se zákonným zástupcem žáka
 - c) kopie písemného pozvání zákonných zástupců žáka na jednání výchovné komise
 - d) kopie zápisu z jednání výchovné komise
7. Škola vyvodí sankce dle školního řádu.

7. Sebepoškozování

Sebepoškozování je jednání, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky, vzít si život není při sebepoškozujícím aktu motivem ani cílem. Jde o potlačení a přehlušení velké psychické bolesti způsobené stresem, nezvladatelnými emocemi či myšlenkovými pochody.

Motivem nejčastěji bývá snaha zmírnit vnitřní napětí, uniknout z nesnesitelné situace nebo z neúnosného duševního stavu, odstranit pocit viny, získat pocit kontroly nad vlastním tělem a psychikou.

Způsoby sebepoškozování:

- řezání žiletkou, střepem atd.
- pálení kůže
- škrábání
- píchání jehlou
- rozrušování hojících se ran

Projevy možného sebepoškozování:

- popáleniny, řezné rány, jizvy na pažích, zápěstí a předloktí (stopy sebepoškozování se mohou vyskytnout na kterékoliv části těla)
- ročnímu období nepřiměřené oblečení (dlouhé rukávy či kalhoty v létě)
- potítka a jiné krytí zápěstí
- vyhýbání se aktivitám, které vyžadují odhalení těla (plavání, tělocvik)
- netypické osobní věci (žiletky nebo jiné pomůcky k řezání či škrábání)
- nárůst známek deprese či úzkosti
- neuvěřitelné nebo neúplné historky jako vysvětlení známek sebepoškozování na těle

Jak postupovat při důvodném podezření, že se dítě sebepoškozuje:

1. Pedagogický pracovník, který zjistí anebo pojme podezření, že se dítě sebepoškozuje, informuje vedení školy, poté výchovného poradce a školního metodika prevence.
2. Ti kontaktují zákonného zástupce a motivují jej k návštěvě specialisty (psycholog KPPP apod.).

Ohlašovací povinnost se sebepoškození přímo netýká. Ale týká se doprovodných problémů, které sebepoškození často doprovází – šikana, sexuální zneužívání, zanedbávání péče, týrání dítěte atd. Týká se rovněž navádění dětí k sebepoškození (skupina poškozujících se, kyberšikana).

V případě přímého rizika vážného zranění nebo smrti následkem sebepoškození je nutno kontaktovat Zdravotnickou záchrannou službu - 155. Při odmítání hospitalizace je nutná asistence Policie ČR – 158.

8. Nová náboženská hnutí

V České republice působí především tyto náboženské skupiny:

a) Společenství svědků Jehovových (jehovisté):

- devalvace významu vzdělání
- odmítání krevní transfúze a krevních derivátů
- odmítání oslav obecně sdílených církevních a státních svátků (Vánoce)
- odmítání oslav narozenin

b) Církev Ježíše Krista svatých posledních dní (mormoni)

c) Společenství Ducha svatého pro sjednocení světového křesťanstva (Církev sjednocení; moonisté)

d) Scientologická církev

e) Satanismus:

- uctívání Satana
- symboly: "666", obrácený kříž, obrácený pentagram
- zvýšený zájem o "temné umění s nádechem smrti", a o taková témata jako upíři, vlkodlaci, zombie
- preference „blackmetalové“ hudby

Vysvělivky:

TU (třídní učitel), ŠMP (školní metodik prevence), VP (výchovný poradce), ŠSPg (školní speciální pedagog), ŠPP (školní poradenské pracoviště), OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí), KPPP (Krajská pedagogicko – psychologická poradna), AP (asistent pedagoga)

V současné době nejsou rizikem ani tak lidské oběti nebo vraždy, mnohdy jde spíše o komerční zneužívání touhy mladistvých po něčem zakázaném a tajemném, jde o pózu se záměrem provokovat, odlišovat se od ostatních a být "in". Může tak docházet ke zneužívání návykových látek, alkoholu, k rizikovému sexuálnímu chování, může hrozit i sebevraždné jednání u velmi citlivých dospívajících, kteří se mohou příliš ztotožnit se svým idolem.

U každého podezření by měl být informován:

- ředitel školy, popř. jeho zástupce
- rodiče
- třídní učitel
- školní metodik prevence
- výchovný poradce

Pokud je rodina členem společenství se znaky sekty a není podezření na zanedbání péče či jiný trestný čin vůči dítěti, není možné ze strany pedagoga ovlivnit zapojení dítěte do tohoto společenství.

Při prevenci je třeba se zaměřit:

- seznámení žáků s pojmem sekta
- naučit žáky rozlišovat mezi sektou a tradičním náboženstvím
- seznámit žáky s možnými riziky vstupu do sekty a se vznikem závislosti na sektě (manipulace, pronásledování, pocity viny a méněcennosti, zmocňování se majetku členů, využívání profesního či mocenského postavení apod.)
- zabývat se důvody vstupu lidí do sekty (osobní krize, potřeba bezpečí, potřeba sociálního kontaktu – touha někam patřit, být pro někoho důležitým, strach z řešení problémů
- nikdy striktně nekázat, nevnucovat "správný" pohled na věc, spíše vysvětlovat a poslouchat názory žáků
- nikdy nezesměšňovat nebo degradovat "idoly" (nejen mediální), vyhnout se nepřiměřenému nátlaku

V českých právních předpisech není žádným způsobem omezeno nošení nebo užívání náboženských symbolů ve veřejném prostoru, avšak jen tehdy, nezvyšují-li riziko ohrožení zdraví žáka či ostatních nebo znemožňují výkon určité činnosti.

9. Kyberšikana

Kyberšikana je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci nebo skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií – počítačů, tabletů, mobilních telefonů a dalších komunikačních nástrojů. Aby nedocházelo k záměně s tzv. on-line obtěžováním, je třeba si uvědomit, že musí splňovat znaky klasické šikany, kterými jsou:

- záměrnost – záměrem je ublížit
- opakovanost
- dlouhodobost
- zvyšující se frekvence útoků i jejich intenzity
- nepoměr sil
- samoučelnost – šikana je cílem jednání agresora
- bezmoc oběti

Kyberšikana má svá specifika, která ji od tradiční šikany odlišují:

- dosah a velikost publika (sociální sítě)
- místo útoku – agresor může útočit kdykoliv a kdekoliv
- anonymita – agresor může být zcela anonymní nebo skrytý za přezdívku
- čas – rozšíření během několika minut
- proměna agresora a oběti – často jsou pachateli kyberšikany samotné oběti, které na prožité příkoří nepřiměřeně reagují

Mezi typické formy kyberšikany patří:

- ponižování, nadávání, urážení v on-line prostředí
- vyhrožování a zastrašování v on-line prostředí
- vydírání v on-line prostředí
- pomlouvání v on-line prostředí
- publikování ponižujících videozáznamů a fotografií
- krádež identity a její zneužití
- ztrapňování pomocí falešných profilů atd.

Vzhledem k tomu, že kyberšikana je úzce propojena s tradičními formami šikany, které ve škole probíhají, často doprovází jiné druhy šikany, musí se škola kyberšikanou zabývat vždy, když se o ní dozví, i když probíhá mimo školu i mimo dobu školního vyučování.

Doporučený postup:

1. Podpořit oběť a zajistit bezpečí – zklidnění oběti a zajištění, aby kyberšikana dále nepokračovala smazáním závadného obsahu z internetu.
2. Zajistit co nejvíce důkazního materiálu – stáhnout dané internetové stránky, vytvořit screenshoty obrazovky, zajistit svědky např. v rámci jedné diskusní skupiny, pokusit se identifikovat agresora (např. prostřednictvím jeho přátel). Důkazy poté využijeme v rámci vyšetřování při komunikaci s rodiči agresora, v rámci rozhovoru s agresorem apod. Vždy je nutné zajistit bezpečnost svědků – z důkazního materiálu by nemělo být zřejmé, jak byl získán.
3. Příklad vyšetřit:
 - kde incident probíhal
 - jak dlouho trval
 - kdo se do něj zapojil
 - jaký dopad měl na oběť
 - jakými technickými prostředky lze útok zastavit
4. Informovat zákonné zástupce oběti i agresora
5. Spadá-li případ do kompetence školy (proběhl v době školního vyučování a má návaznost na šikanu ve škole), postupujeme při řešení podle stejného scénáře, jako v případě klasické šikany – v souladu se Školním řádem, Krizovým plánem a Preventivním programem proti šikanování.
6. Nespadá-li případ do kompetence školy, doporučíme rodičům, aby se obrátili na Policii ČR.
7. Při udělování kázeňských opatření je nutno posuzovat pouze porušení školního řádu, došlo-li k němu.
8. O vyřešení případu je vhodné informovat zákonné zástupce.

Při prevenci je vhodné se zaměřit na posilování vztahů ve třídě a budování příznivého klimatu jak v rámci běžné výuky, tak i během třídnických hodin.

10. Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS

Poruchami autistického spektra (PAS) jsou označovány pervazivní vývojové poruchy, projevující se v různé míře narušením v oblasti:

- sociální interakce a sociálního chování
- verbální i neverbální komunikace
- v oblasti představivosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit

Prevence vzniku problémových situací u žáků s PAS a poruchou chování

Projev obtíží u žáků s PAS mohou být velmi různorodé a liší se stupněm závažnosti. Je třeba proto znát a sledovat aktuální zdravotní stav žáka, jeho individuální potřeby a specifika i aktuální naladění.

Znalost rizikových faktorů pro vznik problémové situace a konkrétních specifik žáka jsou klíčovým faktorem pro prevenci a předcházení problémových situací žáka s PAS.

Pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci školy jsou s individuálními potřebami žáků, u nichž hrozí riziko vzniku problémových situací, seznamováni především prostřednictvím zpráv a doporučení z poradenských zařízení, případně formou individuálního vzdělávacího plánu (dále jen IVP) žáka, v případě potřeby škola zpracuje podrobný individuální krizový plán, jež tvoří přílohu IVP.

Prevence vzniku problémových situací:

- Předvídatelnost a pravidelnost – struktura prostředí, času a úkolů, upozornění na změnu programu nebo struktury dne
- Jasná a konkrétní motivace (odlišná motivace u žáků s PAS)
- Vyšší míra tolerance projevů chování a specifik v oblasti komunikace
- Vyšší míra vizuální podpory (strukturace a vizualizace plánu dne, postupu, pracovního prostředí, schémata, vizualizace času apod.)
- Řešení obtíží v oblasti pozornosti (např. možnost manipulace s předmětem při motorickém neklidu, snížená schopnost soustředění, ...)
- Odpočinek a relaxace, režimová opatření předcházející přetěžování a únavě (v případě potřeby mimo prostředí třídy)
- Respektování specifik komunikace u žáků s PAS (ironie, metafora, doslovné chápání informací apod.)

- Vysvětlování a nácvik sociálních situací (rituály, respektování individuální osobní zóny, respektování a možnost volby při skupinové formě práce apod.)
- Vzájemná informovanost rodiče – škola – odborní pracovníci
- Předcházení konfliktních situací s vrstevníky, cílená práce s vrstevnickým kolektivem a budování pozitivního klimatu třídy, monitoring třídy pro prevenci šikany a rizikových jevů
- Kontaktní osoba, kterou žák zná a má k ní důvěru, na kterou se může obrátit v případě obtíží (asistent pedagoga, třídní učitel, školní speciální pedagog apod.)

Doporučený postup v případě, kdy problémová situace nastala:

- Rozhovor nad problémovou situací s žákem
- Relaxační přestávka, v případě potřeby mimo prostředí třídy (knihovna, kabinet AP)
- V případě výraznější reakce informování zákonného zástupce (telefonicky nebo formou komunikačního deníku žáka), záznam o situaci (o příčině jejího vyvolání, průběhu reakce a postupu při řešení) do deníku AP případně záznamového archu (příloha), informování TU a pověřeného pracovníka školy (školní speciální pedagog, metodik prevence nebo výchovný poradce).
- Vysvětlení situace žákům, objasnění příčiny, návrh postupu pro předcházení podobné situace a jak se v situaci zachovat.

Krizový plán školy v případě vzniku agresivního nebo autoagresivního chování u žáků s PAS a poruchou chování

Postup školy v případě agresivního chování žáka

V případě agresivního chování žáka (např. kousání; kopání; házení předmětů; ničení vybavení třídy):

1. Zajistíme bezpečí ostatním žákům – dle situace zajistíme:
 - odchod žáka s PAS nebo poruchou chování
 - odchod ostatních žáků ze třídy do náhradních prostor
2. Na žáka hovoříme klidným hlasem, snažíme se ho verbálně uklidnit. Z dosahu odstraníme nebezpečné předměty. Dodržujeme zásady vlastní bezpečnosti (přibližujeme se jen do bezpečné vzdálenosti, udržujeme mezi žákem a námi

ochrannou bariéru nap. lavici, bereme v úvahu, že v afektu se fyzická síla násobí).

3. Přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého, ideálně školního speciálního pedagoga, výchovného poradce nebo metodika prevence (pomocí mobilního telefonu, s pomocí žáků).
4. Pokračujeme v uklidňování žáka, snažíme se, aby se posadil (na židli, zem, koberec apod.). Vyčkáme do momentu uklidnění, uplatníme prvky motivace k znovunavrácení žáka do učebního procesu.
5. O situaci a jejím řešení informujeme zákonného zástupce žáka. Provedeme záznam do Záznamového archu a Komunikačního deníku žáka (zachycení příčiny, průběh a postupu při řešení, zaznamenat, zda a případně co napomohlo k řešení situace).
6. Po proběhlé krizové situaci u žáka s PAS vysvětlí pověřený pracovník (ideálně školní speciální pedagog, případně výchovný poradce, metodik prevence nebo třídní učitel) spolužákům, co bylo příčinou reakce, jak lze těmto reakcím předcházet a jak se v podobných situacích zachovat.

V případě autoagresivního chování žáka (např. kousání se; bouchání se do hlavy; bití hlavou o stěnu/o zem; vytrhávání si vlasů):

1. Zajistíme bezpečí ostatním žákům, zajistíme odchod žáků ze třídy
2. Na žáka hovoříme klidným hlasem, snažíme se ho verbálně uklidnit. Z dosahu odstraníme nebezpečné předměty. Snažíme se auto agresivní chování zastavit (navázat oční kontakt, nabídnout alternativu, vzít za ruce aj.) Dodržujeme zásady vlastní bezpečnosti (v případě velké fyzické síly a přetrvávání afektu se přibližujeme jen do bezpečné vzdálenosti, bereme v úvahu, že v afektu se fyzická síla násobí).
3. Přivoláme pomoc alespoň jednoho dalšího dospělého, ideálně školního speciálního pedagoga, výchovného poradce nebo metodika prevence (pomocí mobilního telefonu, s pomocí žáků).
4. Pokračujeme v uklidňování žáka, snažíme se, aby se posadil (na židli, zem, koberec apod.). Vyčkáme do momentu uklidnění, uplatníme prvky motivace k znovunavrácení žáka do učebního procesu.

5. Pokud se nedaří žáka uklidnit a afekt pokračuje, kontaktujeme zákonné zástupce žáka, v případě potřeby Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám ve zvláště závažných případech i Policii ČR.
6. Provedeme záznam do Záznamového archu a komunikačního deníku žáka. O situaci a jejím řešení informujeme zákonného zástupce žáka.
7. Po proběhlé krizové situaci u žáka s PAS vysvětlí pověřený pracovník (ideálně školní speciální pedagog, případně výchovný poradce, metodik prevence případně třídní učitel) spolužákům, co bylo příčinou reakce, jak lze těmto reakcím předcházet a jak se v podobných situacích zachovat.

V případě vzniku rizikové situace mimo budovu školy (mimoškolní akce, vycházka, exkurze, návštěva kulturního zařízení, školní výlet):

1. O místě konání, průběhu, přesné náplni akce musí být včas informován samotný žák i jeho zákonný zástupce. Akce se žák účastní po vzájemné domluvě třídního učitele a zákonného zástupce, s přihlédnutím ke specifickým projevům žáka s PAS v chování, k aktuálnímu stavu žáka a charakteru akce.
2. Dojde-li ke krizové situaci, zajistíme bezpečí ostatním žákům.
3. Žáka se snažíme verbálně uklidnit, zastavit ho a přimět, aby se posadil. Fyzicky blokuje cestu k silnici a nebezpečným místům (např. vodní plocha, koleje).
4. Je vhodné zajistit, aby se do řešení situace nezapojovali kolemjdoucí a nepoučené osoby.
5. Čekáme, až afekt u žáka zeslábně. O situaci informujeme vedení školy a zákonného zástupce žáka, dohodneme se na dalších krocích.
6. Pokud se nedaří žáka uklidnit a afekt pokračuje, kontaktujeme Zdravotnickou záchrannou službu, při agresi vůči druhým osobám ve zvláště závažných případech i Policii ČR.
7. Provedeme záznam do Záznamového archu a Komunikačního deníku žáka (zachycení příčiny, průběh a postupu při řešení, zaznamenat, zda a případně co napomohlo k řešení situace).
8. Po proběhlé krizové situaci u žáka s PAS vysvětlí pověřený pracovník (ideálně školní speciální pedagog, případně výchovný poradce, metodik prevence, případně třídní učitel) spolužákům, co bylo příčinou reakce, jak lze těmto reakcím předcházet a jak se v podobných situacích zachovat.

Záznamový arch (příloha)

Datum /čas	Co se stalo/průběh problémové situace	Kdo byl kontaktován/kým/čas	Poskytnutá opatření	Vyhodnocení

Vysvělivky:

TU (třídní učitel), ŠMP (školní metodik prevence), VP (výchovný poradce), ŠSPg (školní speciální pedagog), ŠPP (školní poradenské pracoviště), OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí), KPPP (Krajská pedagogicko – psychologická poradna), AP (asistent pedagoga)